

REDACTIUNEA,
Admistratia și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neținătoare un se
primesc.
Manuscrise nu se retragă.
Înserăte
se publică la Administrație
Brașov și la următoarele
BIROURI DE AMUNTURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Max. Antengold & Rotheie Los-
ner, Heinrich Schalok, A. Op-
peleit Nachf., Anton Oppelik.
In Budapest la A. V. Göhler-
ger, Esterhazy Bernát, Iuliu La-
opold (VII Ersaeber-körút).
Prețul inserțiunilor: o serie
garsonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicari
cu doar durație și invoca-
ție. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
zilnic pentru Austro-Ungaria!
Pe un an 24 cor., pe săptăm.
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Nr. 1 de Dumineca 4 cor. pe
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr. 1 de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumără la cotație
cările poștale din intru- și din
întârzi și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrație, Piața mare
Târgul Inuiului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe săpt.
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusuri acasă: Pe un an 24
cor., pe săptăm. 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esen-
țial plăs 10 bani. — Atât abona-
mentele, căci și inserțiunile
sunt să se plătească înainte.

Nr. 236.

Brașov, Sâmbăta 25 Octombrie (7 Noemvrie)

1908.

In ajunul alegerilor congresuale.

Brașov, 24 Octombrie v.

Dumineca viitoare se vor face în archidiocesă și în diocesele bisericii române gr. or. din Ungaria și Transilvania, alegerile deputaților mireni pentru congresul național bisericesc. De când este în ființă statutul organic, prin care se regulează autonomia și se stabilesc drepturile amintitei bisericii, — și știm, că el s'a înființat tocmai în epoca marior schimbări interioare aduse de dualism, schimbări, ce numai favorabile nu au fost națiunii noastre, — putem zice că poporul nostru n'a mai trăit în împrejurări normale și liniștite. Constituția bisericească a fost pentru Români greco-orientali în aceste împrejurări un razin ce nu se poate îndestul aprecia. Deoarece constelația interioară devenise atât de neprietenosă și dificilă pentru Români în genere, nu le-a fost ușor cărmăcilor de pe vremuri ai bisericei să aducă naia ei norocos printre Scylla și Carybde. Tot mai mult s'au intors vremurile în defavorul desvoltării culturale-naționale a Românilor, tot mai grea a devenit prin urmare și problema celor dela cărma bisericei naționale, iar astăzi, putem zice, că inițiatatea timpului și-a ajuns culmea.

Este deci mai mult ca ori și când la locul său ca în ajunul urui act ca acela al alegerii de membrii în congresul național bisericesc, să ne dăm sama de marea lui importanță pentru biserica și națiune.

In timpuri normale și mai liniștite e ușor ca corabia să străbate întinsa mare; când însă se ridică sfortuna din toate părțile și valurile se isbesc cu furie de ea, atunci e lipsă neapărată să stea la cărma bărbați curațioși, tari la suflet, cu toată energia voinei, experimentați și prevenzatori. Cine nu își aduce aminte de cuvintele acestea rostite în senat de Fabricius?

Credem a nu exagera dacă vom zice, că timpul vijelios cel străbatem reclama mai mult ca ori și când că cărma bisericei naționale române greco-răsăritene să stea azi bărbați mai destoinici, ageri, curațioși și integri din sănul ei, cari să fie capabili de a o conduce, ferindu-o de primejdii și, dacă aceste se arată, învingându-le cu toată bărbația.

Despre aceasta suntem în clar cu oții și tot așa nu va nega nimeni că ei ce conduși de nemuritorul arhieien au pus bazele așezămintelor constituționale bisericești, au avut înaințea ochilor ca și organismul bisericei reat cu ajutorul acestor așezăminti și fie tare, sănătos și la înăltimăea hemarei sale.

Asemenea, credem, nu se va afla nimici care să nu recunoască că congresul național bisericesc ca cea mai înaltă corporație, ar trebui să cunindă în sine ca membrii, floarea bisericei și a națiunii.

Toate cele premise sunt aşadar a de sine înțelese, rămâne numai să

cumpănim dacă realitatea corespunde marelor principii și esigențe.

Asupra capitolului cum se fac alegerile la sinoade și congrese s'a vorbit mult și se va mai vorbi. Ceeace organul nostru totdeauna a accentuat cu părere de rău, a fost faptul, că la aceste alegeri s'a manifestat și s'a validat prea mult sistemul influenței și presiunii dela centru și prea puțin spiritul independent al poporului. Dar nu vom să facem aici istoricul desvoltării vieții constituționale bisericești dela introducerea statutului organic, ei ne vom mărgini a aminti numai, că firea constituționalismului însăși pretinde că să nu meargă toate numai după poruncă și marșrută, ci reprezentanții poporului să caute a aduce la valoare căt mai fideli și independenți dorințele precum și interesele lui și ale bisericei.

A fost și un timp când se mai putea vorbi de existența unei opozitii oarecare în sinoade și în congres; astăzi acel timp este uitat și se pare că lipsa oricărei opozitii — noi înțelegem aici numai o opozitie leală și devotată intereselor bisericei și ale neamului — e considerată ca mijlocul cel mai bun de a se putea strecuă printre toate dificultățile. N'ar mai trebui să spunem că de pernicioasă și fatală este aceasta părere, căci printre astfel de praxă se va slabii întrătătă independența spiritului și a cugetării în biserică, încât, când aceasta va avea lipsă de cel mai viguros ajutor al fililor ei, nu va mai fi nici urmă din sămânța Fabriciilor, cari știau să țină piept furtunelor nimicitoare.

Să trecem însă la alegerile de acum cu dorința ca ele să aducă în congres cât numai se poate bărbați de calibrul mai greu, cu calitățile spirituale și sufletești cari să poată corespunde chiemărei lor în zilele noastre. Aceasta însă se va putea numai dacă se vor respecta toți factorii din sănul bisericei și nu se va sdruncina echilibru dintre ei, fie prin prea mare presiune dela centru, fie printr'un sistem de corteșire demoralizator și corupțor, de care n'a putut să fie ferită în epoca „înfloritoare” a constituționalismului unguresc nici biserica română. Am înțeles cu părere de rău că pe când protopopii prea emulează în a face *tabula rasa* cu toți candidații, cari nu sunt agregații și a celor din centru, se practică sistemul anguresc de corteșire personală, metode cari ambele în consecințele lor, vor pregăti numai patul Cald pentru desbinarea și destrâbâlarea poporului și vor slabii tot mai mult puterea lui de rezistență, de care în momentele de față are mai mare nevoie ca ori și când.

Incheiând dorim ca viitoarele alegeri pentru congres să ne insuflă speranță și incredere, că biserica română greco-orientală nu e serios expusă unor asemenei conzecețe fatale, că spiritul de sine stătător al poporului ei credincios crește și se întăreste și că cei ce stau în fruntea ei prevăd pericolul, căruia ar fi expusă

biserica dacă corporațiunile ei ar devin cu timpul numai o jncărie în mâna celor dela centru.

Budgetul ministerului de culte. În seara de alătării a comisiei financiare s'a desbătut și votat budgetul ministerului de culte. În decursul desbatărilor a luat cuvântul ministrul Apponyi și a făcut următoarele declarații în ce privește cestiuinea *autonomie catolice și a congruei*. »Autonomia catolică nu este cestiuine unui partid nicăi chiar a unei confesiuni, ci este o cestiuine a țării. Introducerea în lege a autonomiei catolice este o importantă garanție constituțională, o instituție de mare însemnatate culturală. Într-un guvern are cea mai puternică intenție de a realiza autonomia catolică. Cestiuine congrue se împarte în două părți. O parte este aceea, ca legea congruei XIV. din 1898 să se extindă și asupra preoților catolici. Aceasta a pus-o în vedere mesajul tronului și ea se află și în programul guvernului și ea se află și în programul guvernului. Ambele proiecte le voi prezenta dietei după proiectul legii electorale.

O converbire cu Nazim-bey. Corespondentul din Paris al ziarului »Die Zeit« a avut deunăzi o converbire cu Nazim-bey, delegatul comitetului tinerilor turci »Unione și progres«. Iată ce-a spus între altele, Nazim-bey: »La o oportunitate așa de grecă cum ne-a facut-o Austro-Ungaria înțelegere cu Bulgaria și trebuie să răspundem. De oarece socotim răzbunul împotriva principiilor noastre, am căutat să ne căștigăm prietenii cari să ne sprijine. Suntem siguri de ajutor și de aceea putem aștepta evenimentele cu liniște. Ori unde vom putea aduce pagube Astro-Ungariei, o vom face. Boicotarea mărfurilor austriace nu va încrește, ci va crește, și pentru aceasta nu trebuie nici măcar o agitație specială din partea noastră, căci ura împotriva Austro-Ungariei s'a prefăcut preluându-i într-o invigoreare dușmanoasă. Din punct de vedere politic, partidul tinăr-turc e hotărât să se împotrivească și de aici înainte cu toată energia împotriva ori-cărei dorință a guvernului austro-ungar. Un pas important ar fi pentru viitoarea înțelegere, primirea din partea guvernorului din Viena a făgăduinței, că la conferință nu va sprijini pe Bulgaria în pretențiile ei neîndrepătite asupra Rumeției orientale. Rumelia răsăriteană bulgară ar fi pentru pacea Turciei și Europei o primejdie permanentă. Am fi săliți să luăm măsuri militare la granită. Cerem la conferință declararea Rumeliei răsăriteane ca zonă neutră. În față importanței acestei cestii, compesația pentru neutralizarea Bulgariei și anexarea Bosniei cad pe al doilea plan.«

Din declarațiunile aceste ne putem convinge, că tratările inițiate de Austro-Ungaria pentru obținerea unei înțelegeri directe cu Turcia vor întâmpina încă multe greutăți.

Ședința secretă a Scupștinei. În seara secretă de Mercuri a Scupștinei, șeful de secție al ministerului de externe a prezentat un exposé mai lung al situației externe a Serbiei și un raport asupra rezultatului călătoriei prințului moștenitor și a lui Pașici la Petersburg, ca și a lui Milovanović pe lângă cabinetele europene. Din raportul acesta reiese, că vizitele acestea au dat un rezultat destul de multă-

itor. Pretenziile teritoriale ale Serbiei n'au fost primite fără simpatie, dar Serbia nu poate înregistra încă un rezultat pozitiv. La Paris s'a declarat formal lui Milovanović, că anexarea Bosniei e considerată acolo ca fapt îndeplinit și că nici nu poate fi vre-o compensație teritorială a Serbiei, cel mult de una bănească. Expozul spune mai departe că Sârbii să nu se lase și induși în eroare de știrile false ale străinătății, de oare ce chiar și asupra

misiunei prințului la Petersburg, s'au publicat dări de seamă nefavorabile. La Petersburg Serbia a avut cel mai mare succes.

In general, expozeul a fost bine permis, dar unii deputați cer retragerea lui Milovanović, nefind mulțumiți cu rezultatul misiunei sale.

Manifestațiunile pentru votul universal.

Adunarea poporala din Băsești.

Dintr'un raport mai lung, ce-l primim din Băsești, estragem următoarele:

...In ziua de 1 Noemvrie n. c. deja dimineață se vedea coborând de pe culmile Băseștilor cete cete de popor îmbrăcat de mare sărbătoare așa încât la o oră după mează-zii numărul poporului adunat a fost de mai multe sute, cari erau postați în spațioasa curte a d-lui Pop de Băsești. După o oră d-l George Pop de Băsești, însoțit de preoții Ioan Vasvari din Bârsău de sus, Vasile Pop protopop în Oarța de jos, Ioan Pop și N. Coste din Uileac, Ioan Pop din Tămășesti, Victor Vasvari din Bârsău de sus, Ioan Lenygel din Oarța de sus, Vasile Gavriș din Odești și Anton Băliban din Băsești precum și de advocații Dr. Mihaiu Pop și Dr. Alexandru Pop din Ceu, apoi Mihai Bohăț directorul »Codrenei« și Dionisiu Pop cassar precum și ceilalți funcționari dela »Codreana« și onții de datorință lor d-nii învățători: Ioan Chira din Băsești, Gavrilă řine din Oarța de sus și alții și alții al căror nume mi-a fost cu neputință a mi-le însemna, deschide prin o vorbire insuflare și însuflare adunarea poporala.

După deschidere luând cuvântul protopopul din Oarța de jos Vasile Pop și propunând constituirea adunării, se proclamă de președinte al adunării încărunțit în luptele pentru binele neamului d-l George Pop ear de notar d-l Dr. Alexandru Pop, avocat în Ceu.

Mulțamind d-l George Pop de Băsești de încredere, dă cuvântul părintelui Antoniu Băliban, care a expus votul universal și arătat cum vrea guvernul să-l falsifice. E de remarcat cu deosebire din vorbirea preotului Antoniu Băliban acel pasaj, când zise că glasul poporului e glasul lui Dumnezeu și cine se luptă împotriva lui Dumnezeu rușină-l va pe acela Dumnezeu. Sfârșind d-l A. Băliban se ridică protopopul Vasile Pop și propune adunării ca în semn de supunere și omagiu să se trimite o depesă Majestății Sale monarhului, în care să-l roage ca să nu dele niște la un caz aprobarea proiectului de lege alcătuit de groful Andrassy, ci să dea poruncă să se aducă legea despre votul universal, ceea-ce adunarea cu multă însuflare primește.

După cetirea și primirea telegramei urmează la cuvântul avocatul din Ceu Dr. Mihaiu Pop și propune, ca să se trimită o depesă de felicitare clubului deputaților naționaliști, în care adunarea poporala din Băsești să-i exprime aderență în lupta pentru binele neamului și a patriei comune, care deputații naționaliști o poartă cu atâtă bărbătie și hotărare; această propunere asemenea a fost primită cu vîi aplaști și aplauze.

După aceste ia din nou cuvântul ilustrul d-l George Pop de Băsești, mulțumeste sutelor de Români, cari cu atâtă grije poartă la inimă binele comun al neamului și al patriei comune, și văzând purtarea nedeană a celorlați preoți și învățători și ceilalți inteligenți, cari nu au venit. Întră însuflare aclamări la adresa Maj. Sale, a deputaților și a d-lui George Pop de Băsești adunarea se închide.

După adunare d-l George Pop de Băsești ca întotdeauna când a convocat oice adunări la castelul și în curtea domniei sale, a lăsat ca întregul popor adunat să fie ospătat boierește cu făptură și vin după care fiecare ne-am depărtat la ale noastre. Nu pot lăsa aci nepomenită purtarea poporului cu deosebire din Oarța de jos, din care comună au venit mai mulți la adunare.

Onoare acestui popor conștiu, onoare vrednicului lui conducător părintele Vasiliu Pop. Apoi merită toată lauda părintele Ioan Vașvari, acest bătrân dar atât de hamic preot din Bârsău de sus, împreună cu fiul săi, cari din depărtare de peste 25 kilometri au alegat cu toată insuflețirea să și ieie partea lor din aceasta mare adunare de protestare. Fisolăbirărul Ceului d-l L. Nikolajevits și el a fost dofață, care încă a procedat cum se cade, încă văzând și d-sa că nu va fi nici o lipsă de jandarmi, aceștia la poruncă sa expresă nici nu au luat parte la adunare.

Raportorul.

*

Adunarea poporală din Illeanda-Mare.

Duminecă în 1 Noemvrie st. n. s'a tinut o imponzantă adunare poporală în Illeanda-mare. În prezența alor peste 1000 alegători convocatorul adunării d-l adv. Dr. Victor Pop, aducând la cunoștință adunării însemnatatea și scopul adunării, deschide adunarea. În scopul constituirei propune de președinte al adunării pe d-nul Ioan Pocu preot, iar de notar pe d-l Ioan Moldovan cand. de adv. pe cari adunarea ii aclamează cu unanimitate.

Președintele Ioan Pocu mulțumind adunării de încredere și onoarea ce i-a dat, arată poporului ce înseamnă a fi asuprit, și ce înseamnă a fi liber; ce înseamnă a avea drepturi și ce înseamnă a-ți fi luate și răpite drepturile. D-l Dr. Victor Pop, tractează într-un lung discurs situația politică generală și ajunge la concluziunea, că starea prezentă a poporului sub guvernul actual este în toată privință mai grea, ba chiar nesuportabilă. Critică aspru procedura guvernului actual. Revenind la votul universal, secret, după comune și fără nici o restricție — pe care îl tractează în detail, — arată avantajele unui vot universal, uman și lucrat în scopul felicitării popoarelor, precum și dezavantajele unui vot plural, după cum îl protejează ministrul de interne Andrassy. În termeni bine înțeleși și cu argumente puternice sdoboste punctele proiectului amintit, care dacă s'ar introduce, ar fi spre nefericirea tuturor popoarelor din țară. Face propunerea și adunarea primește cu unanimitate o rezoluție prin care alegătorii întrunite protestează contra proiectului guvernului despre votul universal, plural și celelalte restricții și îl respinge cu indignare. Declara, că consideră acest proiect de o călcare a obligamentului, ce a luat guvernul țării asupra sa în pactul încheiat cu Coroana în privința introducerii votului universal și egal și pretinde introducerea votului universal, egal, secret fără orice restricții și exerciția lui în comune, pretinde împărtirea justă și proporțională a cercurilor electorale.

Președintele dă apoi loc cetrei telegramei d-lui deputat al cercului și presedintul clubului partidului naționalităților din parlament Dr. Teodor Mihali, care de prezent ia parte la marea adunare poporală în centrul românilor din graniță țării, Brașov. (Se fac mari ovăzuri d-lui dep. Dr. Mihali.) D-l dep. Mihali a trimis din Brașov următoarea telegramă: „Cu suflul și inima la voi, Dumnezeu ne ajute!“ Dr. Mihali. Iar din adunare s'a răspuns d-lui Mihali telegrafic următoare: „Adunarea poporală exprimă telegrafic încdere și alipire înăbușitului deputat!“

Urmează la cuvânt d-l adv. Dr. Clemente Barbu, care în termeni poporali explică, ce este votul universal, secret, fără restricții și votarea după comune. În prezența administrației, reprezentată prin toti troi solgăbirăii preturei protestează contra șicanărilor ce se fac poporului din partea organelor administrative. Respinge acuza iridentismului. Respinge acuza ce se face deputaților naționaliști, că poporul nu ar fi și nu ar lupta cu ei. Afiră sus și tare, că poporul român e cu ei până la ultima picătură de sânge. Propune și adunarea primește cu insuflare a se expoda Majestății Sale o telegramă omagială prin care Maj. Sa e rugat să se indure a respinge proiectul guvernului de lege imperfect în sensul principiului de egală îndrepărtire, cu vot universal eserat în secret și după comune.

Propune mai departe a se adresa presidiului clubului dietal următoarea te-

legramă: »Alegătorii și poporul român din cercul electoral Illeanda-mare exprimă încdere deputaților naționaliști și îi roagă ca să continue fără preget lupta pentru dreptul electoral, nefalsificat și împărtirea justă și proporțională a cercurilor electorale și îi asigură că în lupta aceasta întreg poporul e cu ei.«

Adunarea primește cu unanimitate propunerile. Nefind alte obiecte, președintele închide adunarea rugând poporul, ca în ordine și liniște să se depărteze la vîtrele lor.

Corespondentul.

*

Adunările poporale din Șaroșul-săesc și Giacos.

Dintr-un raport mai lung ce ni s'a trimis despre decursul acestei adunări, es tragem următoarele:

Poporațunea română de pe Târnava, alăturându-se ținutei tuturor Românilor de bine, în adunările poporale ținute Duminecă în 1-a Noemvrie în comunele Șaroșul săesc și Giacos a protestat cu indignare contra atentatului încercat asupra dreptului celui mai esențial al poporului.

Adunarea dela Șaroșul-săesc, din motive aici neînșirabile, a fost mai slab cercetată, cu atât mai puternică și mai mareată a fost manifestațunea din Giacos, unde elita inteligenței și a plugarilor români s'a adunat pentru a trimite protestul său contra violării drepturilor salo atât la tron, cât și înaintea dietei.

Adunarea a fost deschisă prin o călduroasă vorbire a fruntașului avocat Dr. Alexandru Morariu, care a expus tendința răutăcioasă a proiectului lui Andrassy; a urmat apoi o vorbire ținută de Dr. Alexandru Aciu, care a înfăcărat susținătorii. În ambele adunări s'a votat câte o rezoluție, prin care deputații sunt rugați cu insistență, ca să binevoiască a aduce la cunoștință parlamentului dorința noastră justă de a se introduce cu urgență votul universal secret fără de restricții și pentru a se aronda cercurile electorale astfel ca toți cetățenii deopotrivă să se poată valora și să protesteze cu indignare contra votului plural exprimându-se deputaților cea mai deplină încdere. Iar Majestății Sale a fost trimisă o telegramă omagială semnată în numele alegătorilor întruniti de d-nii Dr. Alexandru Morariu avocat, Dr. Alexandru Aciu, Nicolae Galea, George Șerban, Nicolae Morariu, George Simu, Vasile Șerban, Ioane Isip, Constanțin Boila, Axentiu Popp, Fabiu Toma, Ioan Calin, Isaiilă Gligor, Alexiu M. Pop, Nicolae Roman, I. Oltean, Antoniu Tamas, Ștefan Șerban, Jeronim Nobil Vișalean, Nicolae Tipuriș, Cornel Traian Albu.

Cor.

Declarațiile prințului George. Se anunță, că prințul George înainte de a părăsi Petersburgul ar fi declarat următoarele cu privire la misiunea sa: Faceți cunoștун publicului rusesc că sunt foarte mulțumit de rezultatul călătoriei mele politice la Petersburg. Primirea foarte amabilă ce mi-a făcut Tarul, mă onorează foarte mult. De două ori am fost la Petersburg și de ambele dări am fost primit în mod cordial. Tarul mi-a oferit cordonul Alexandru, ceea ce este o atenționare frumoasă pentru mine și pentru Serbia.

Atitudinea Dumei în fața evenimentelor din Balcani. «Berliner Tageblatt» aflat din Petersburg: Ambasadorul Austro-Ungariei contele Berchtold a primit în audiенță pe președintele Dumiei. D-l Komakov a arătat diplomatul austriac, care va fi atitudinea Dumei, și că ea nu va păriști politica slavo-filă și că va sprijini în mod amical pe Serbia, mai ales în situația gravă, în care ea se află azi.

Criza de cancelar în Germania.

Împăratul Wilhelm al Germaniei și aflat acum la vânătoare pe moșia arhieudelui moștenitor Francisc Ferdinand.

In timpul cât îl va poarte Wilhelm II, în excursiunea sa de distractie, în parlament german se va incinge o discuție din cele mai iritante ce le-a avut vîodată, asupra interviewului împăratesc publicat în »Daily Telegraph«. Abia s'a deschis parlamentul și pe biroul său s'au și depus o droaică de interpellări, în afacerea amintită. Au interpelat liberalii (Freisinnige), social-democrații și conservatorii. Interpelarea liberalilor e îngrijată de faptele ce s'au descoperit în »Nordd. Allg. Ztg.« și care a dat pe față grave scăderi în manuarea afacerilor exterioare, fiind de natură de a influența nefavorabil asupra raporturilor Germaniei cu alte puteri. Parti-

dul social-democrat întrebă: ce are de gând a face cancelarul, ca să impiede publicaționi ca cele din »Daily Telegraph« asupra unor fapte și declaratiuni ale împăratului german. Conservatorii întrebă dacă cancelarul e gata a deslușiri amânată asupra împrejurărilor, cari au adus cu sine publicarea unor converbiri ale Majestății Sale în foile engleze?

Discuționea ce stă în legătură cu aşa numita »criză de cancelar«, va avea să aducă în privință aceasta nu numai lumină, dar să determine și modul de rezolvare al crizei. Momentul este cât se poate de critic pentru astfel de discuții, din cauza complicațiunilor orientale ce sunt în toiul lor. De aici vine că cu toată mănuirea adâncă ce a produs o publicație din »Daily Telegraph« în toată Germania, interpelările amintite s'au lansat cu mare băgară de seamă și crutare a cancelarului Bülow și aceasta numai flindcă și unii și alții au ajuns la convingerea, că din cauza politicei exterioare, a cărei fire trece azi prin mâinile cancelarului, dar chiar și din cauza ~~potențialului~~ ~~proiectului~~ și germane, cancelarul Bülow trebuie să rămână deocamdată la postul său. Desbaterea interpelării asupra interviewului împăratesc, se crede că va începe numai Luni sau Marți. Deja partidele diferite și-au designat vorbitorii în această delicată cestiune. Intenționea tuturor partidelor se unește într'un punct: doresc și voiesc ca de-aici încolo responsabilitatea cancelarului să nu fie numai vorbă goală și împăratul să vorbească cu toată lumea cum îl place fără ca să se fi învoit mai înainte cu el. În viitor responsabilitatea lui trebuie să fie validată în toată estinderea ei și să nu se mai poată întâmplă ceea-ce s'a întâmplat până acumă do atâtea-ori.

Un interiew cu prințul George al Sărbiei.

Un redactor al ziarului »Adevărul«, din București a avut, precum am anunțat, alătării dinineață în Ungheni un scurt interiew cu principale moștenitor al Sărbiei. Iată această convorbie:

— Cu ce impresuni să întoarceti din Petersburg, Alteță? am început eu convorbiea.

— Excelente, excelente, excelente!

— Unde vezi face primul popas în România și pentru cât timp?

— Din nefericire nu pot să mă opresc de loc. Voi rămânea numai 15 minute la Iași și câteva minute la Chitila. E posibil să fiu silit să stau mai mult la Sevin de oarece sunt informat că apele Dunărei sunt scăzute. La Petersburg am fost în orașul, unde mi-am petrecut anii de școală. Am fost între slavi și frați. Sper să am ocazie de a cunoaște mai de aproape țara dv.. regret că pentru moment mi-e imposibil, de oarece sunt rechemat de interese superioare la Belgrad.

— La Belgrad, Alteță, sau la Kragujevac? intrerupsei, făcând aluzie la știrile ziarelor că se va muta Capitala dela Belgrad.

— Știrea e în parte adevărată, intervine prințul. În ce privește mutarea Capitalei, trebuie să remarc, că Belgradul n'a competit nici odată de căt ca un muzeu al Sărbiei, iar nu ca un oraș lesne de apărăt în timpuri grele. Știrea relativ la mutarea băncii circula însă de trei săptămâni fără a avea nimic serios la bază.

— În telegramele de azi ale ziarelor românești se află programul conferinței după propunerea guvernului rus — spusei eu pentru a încerca o digresiune.

La aceste cuvinte prînțul răspunse după o clipă de cugetare:

— Ca și toate programele apărute până acum, programul rus, nu este decât al ziarelor care lansează încercări.

Prințul părea din ce în ce mai obosit și vorbea incet.

— Cu toate acestea conferința va avea loc — intrerupsei eu cele câteva clipe de tăcere.

La acestea prințul George, cu ochii mari deschiși, având aerul de a fi stăpânit de o cugetare, care îl oprește de a vorbi, exclamă:

— Noi sperăm mult dela D-zeu! — și privirea vagă și rămasă atintită par că în căutarea unui punct fix în spațiu pe care părea că nu-l găsise în misiunea sa diplomatică, aceasta judecând după aerul de evidentă îngrijire, eu care asculta întrebările și dădea răspunsurile.

STIRILE ZILEI.

— 24 Octombrie v.

În ajunul reprezentării teatrale de mână, Comitetul filial din Brașov al societății noastre pentru teatrul român, aranjază mână seară în sala »Redutei« orașului o reprezentare teatrală, după ce o săptămână mai înainte a dat o reprezentare în Cohalm. Această manifestație nouă în viața noastră pe terenul teatral, care să pornească și în alte centre românești, precum este Lugojul, Caransebesul, etc., merită să fie sprijinită și îmbărtășată de întreg publicul nostru românesc, dornic de a vedea dusă cu un pas înainte miscarea noastră teatrală. Publicul românesc din Brașov și jur are îndeosebi datorină a se prezenta la reprezentării de mână, pentru a arăta că stie aprecia stăruințele nouilui nostru director artistic A. P. Bănușiu și că stie onora serviciile desinteresate ale diletanților din Brașov, cari cu insuflare și dragoste s'au grupat în jurul standardului societății noastre teatrale, cheltuind multă și timp pentru promovarea unei cauze mari culturale. Dorim din tot sufletul, să vedem întruniti în sala Redutei pe toți Români din Brașov și jur, cu atât mai vârstos că comitetul filial să îngrijit ca după teatru să urmeze dans, ca astfel să se satisfacă dorințelor tuturor. Spre scopul acesta a fost angajată cunoscuta orchestră a primăului Dicu.

Bileto se află de vânzare în librăria Mureșianu. Începutul reprezentării la orele 8 seara.

Condamnăt. Acum câteva săptămâni a fost tras în fața tribunalului din Arad părintele Ioan Popovici din Bârzova pentru delictul »agitație« po care l-a comis cu prilejul unei măsurări în hotarul satului, prin faptul, că ar fi spus poporului să nu dea mâna de ajutor comisiei, care venise din Arad la Bârzova. Tribunalul l-a achitat pentru delictul »agitație« și l-a osândit la 100 cor. pentru transgresiune în contră autorităților. Tabla a aprobat sentința Curia la apelul procurorului a schimbat însă pedeapsa și l-a condamnat pe primă Popovici la 14 zile închisoare de stat și 50 cor. amendă pentru »agitație«.

Sfântire de biserică. Ni se anunță actul sfintirii bisericii gr. cat. românești nou edificate în România po ziua de 11 Noemvrie 1908. Programul festivităților următorul: La 8 oare mânăcare și începea ceremonie rituale a sfintirei, după care imediat: Sf Liturgie și predica. La 10 oare d. a. prânz comun în școala confesională gr. cat. a 3 cor. de persoană. Samă 7½ oare petrecere cu joc.

Cuaunie. D-l Dumitru Ardelean și doar Elena Gușu, originari din Brașov (Scheiu) își vor serba cununia religioasă Duminecă în 26 Oct. v. (8 Nov. n.) a. în biserică Sf. Nicolae din Prund la oare 12 din zi.

Față cu scădere a cușurilor de hol din Rusia. din Rusia, direcția generală a serviciului roman sanitar a dispus să se ridice co-donul militar dealungul Prutului și Brăilei. Deosemenea au încetat de a face poliția de pază pe Dunăre cele trei măritoare ale diviziei marine române. A rămas în flință însă toate punctele de observație medicală pe traseul călătoriei venind din Rusia. Călătorii vor fi desinfecți puși sub observație medicală la domiciliu, timp de cinci zile ca și mai năște.

Ocuparea insulei Ada-Kaleh. D-lul aduce știrea că autoritatele militare austro-ungare au ocupat Marți insula Ada-Kaleh, unde au debarcat șase tunuri, precum și un mare număr de soldați. În a fost legată prin telefon cu Orșova, și a dat instrucțiuni musulmanilor asupra locului lor în caz de război și asu locului, unde ar putea să se refugieze.

Sinuciderea unui sculptor berlicean. Berlin se anunță că cunoscutul sculptor Harro Magnussen s'a sinucidat Marți noaptea și a asfixiatu-se cu gaza aeriană. El era în vîrstă de 47 ani. Cauza sinuciderei e necunoscută. Încă în cursul zilei de Marți a lucrat la un grup mai mare. Magnussen fusese înșirinat cu ridicarea unui monument al lui Bismarck pentru orașul Potsdam. Proiectul monumentului era gata și fusese aprobat de împărat.

Avis. D-l Dr. Leonida Domide ne anunță că s'a așezat în orașul Dej (Orșova) medic practic universal și dentist

și funcționarul de bană Simiklics, care s'a exprimat în mod ofenșător asupra fișă-punului. Simiklics a fost ucis în duel.

Greva foamei la Agram. Arestații politici din închisoarea din Agram au declarat greva foamei, deoarece dela închiderea lor, întâmplă acum 3 luni, ei nu au mai fost ascultați, și nu s'a luat nici o hotărâre în privința soartei lor. Această grevă a luat dimensiuni îngrozitoare. Apărătorii deținuților, avocații Popovici și Stoianovicu nu pot convinge pe greviști să renunțe la grevă. Preotul Milics, unul din arestați, se află de Joia trecută într-o stare foarte gravă, 20 dintre arestați se zbat în groaznice dureri provocate de foame. Ei zac pe podelele închisorei și refuză orice ajutor. Apărătorii lor nu se pot înțelege cu ei, deoarece greviștii aproape și-au purtat conștiința. Ziarele comunică că judecătorul de instrucție din Agram a dat ordin să pue pe greviști în lanțuri spre a reveni asupra grevei.

Pentru o familie săracă din Brașov, a cărei susținător zace bolnav de 18 luni, se apelează la sprințul celor cu dare de mână. La casă sunt 5 copii mici. Contruburile, cari se vor publica, să se adreseze la redacție.

Folosul tovărășilor de consum, cu deosebită considerare la Elveția.

(Conferință cotate în a 2-a ședință liter. a societ. acad. rom. „Petru Maior” ținută Dum. în 25 Octombrie n. 1908 de președintele soc.

Aurel Dobrescu.)

— Urmare. —

Acost principiu, ca căstigul ce se realizează să se impărtăsească între consumenți, se exprimă prin cuvântul »ristourne«, sau și mai bine prin »trop perçus«, adică »plus incassure«, cum am putea zice și e bazat pe următorul raționament: Venitul curat ce s'a realizat provine de acolo că s'a luat prea mult pentru mărfuri. Si acum, după ce s'au plătit toate cheltuielile de administrare, le zici membrilor: »Iată tovărășilor, în decursul anului s'au strâns dela voi mai mulți bani, decât s'a cheltuit cu cumpărarea și administrarea mărfurilor; acum, după ce s'au plătit toate cheltuielile vă dăm îndărât suma intrecoare. Vezi bine suma aceasta se impărtăște în proporția cumpărătorilor ce le-a făcut unul fiecare.«

Excelentul economist Charles Gide, un fervent propagator al cooperativismului, ajungând în carte sa „despre tovărășile de consum să vorbească de principiul »plus incassuri« zice cu insuflare:

„Dar eliminarea profitului, va să zică realizarea unui studiu social, în care orice product va fi vândut pe prețul meritat, nu va fi mai puțin decât realizarea visul tuturor socialistilor, începând cu cel ce a fost inițiatorul întovărășirii, Robert Owen, — ba, ori căt de paradoxal s-ar părea, poate zice chiar că este realizarea idealului tuturor economiștilor din școală liberală, căci aceeașa au dorit un stat de perfectă liberă—conurență, care nu va putea avea alt rezultat, decât reducerea la zero a taxelor de profit.“*)

*

Trecem acum la punctul 2 al lucrării, la arătarea rolului economic al tovărășilor de consum. Aceasta poate fi foarte mare prin următoarele:

a) Chiar și în țările, unde rolul de mijlocitor se face de fii unuia și acelaiași neam, e îndreptățită tendință de a se scăpa de povara lor, fiindcă coi mai mulți au un rol aproape parazitar. Dar la noi, unde mijlocirea o fac aproape exclusiv străinii, însemnatatea tovărășilor de consum trebuie să fie și mai mare.

b) Prin aceea, că se iestințește administrarea mărfurilor se iestințește traiul nu numai la membrii societății de consum, ci și la străini, fiindcă comercianții din localitate și jur sunt siliți să-și reducă pretențiile, ca să nu-și piardă de tot elența.

Fără spesele de administrare vor fi eu atât mai mari, cu cât va fi debutul, va să zică trecerea mărfurilor, mai mare**),

c) Tovărășia de consum neavând în vedere alt căstig decât cel al membrilor

*) Gide: Le sociétés coopératives de consom., pg. 40—41.

**) Dintro statistică a societății de consum din Bremenhaven (Germania) se vede că sead cheltuielile administrației în proporție cu creșterea debitului:

Debit de	25281 marce,	cheltuieli în	8.73
"	102971	"	6.08
"	152414	"	4.68

(vezi Demieville, op. cit. pg. 25)

săi, cumpără tot marfă bună și măsură bine, pe când unii comercianți mai vând și marfă inferioară și mai umblă și cu ocazia mică.

d) Când tovărășii se înmultesc într-o țară, ele de obicei se aliază la un fel de »Tovărășie Centrală«, care apoi strângând toate datele de lipsă și cunoșcând mărimea trebuințelor, pot lega contracte favorabile cu fabricile mari, cari, fiindcă această plasare a productelor este foarte sigură, dau bucurios rabat favorabil***).

Ori apoi dacă debitul e de tot mare se pot înființa fabrici proprii. Si de sigur, că producția cooperatoristă e cu mult mai solidă decât cea capitalistă, unde neputându-se determina nici măcar aproximativ debitul, se supraproduce, ceea ce nu adeseori produce primejdioase convulsuni în viața economică.

(Va urma.)

Vizitorul președinte al Statelor-Unite.

Vizitorul președinte al Statelor-Unite, d-l William Howard Taft, și-a început cariera ca magistrat. La anul 1887 părăsește magistratura pentru a întreprinde greaua operă de pacificare a insulelor Filipine, al căror guvernator fusese numit. Activitatea sa întreține toate așteptările.

In anul 1904, d-l Roosevelt îi încredează portofoliul ministerului de răsboi, pe care l-a păstrat până în ziua în care Convenția de la Chicago — formidabilă adunare a celor 14 milii de membrii mai însemnat ai partidului republican il alese candidat la președinția în locul d-lui Roosevelt, care renunță la o nouă candidatură.

Ca fizic, d-l Taft este un om de talie înaltă, puțin cam bucălat — lucru ce ușurează sarcina caricaturiștilor — mai mult de spirit decât eloquent și vecinic gata să-ți dea cea mai mare atenție pentru cel mai mic serviciu cerut. Popularitatea pe care și-a căstigat-o în Statele-Unite nu și-o dătorește decât realelor sale calități sufletești. Dintre toți candidații la președinția Statelor-Unite, dintre toți »favoriții«, William-Howard Taft apărea ca cel mai distins. Un ziarist francez André Tardieu se exprimă astfel în privința lui Taft:

„In ziua când i-am săcuit o vizită la ministerul de răsboi, am putut să-mi dau seama de viața ce o duce un candidat pe timpul lunilor ce preced adunarea »convenției«...“

„In salonul de așteptare, lipit de cabinetul ministerului, vr'o șease-zeci de bătrâni, dintre cari cel mai în vîrstă n'avea încă cincisprezece ani, se agita veseli patinând cu tălpile pe parchet, sau suindu-se pe mese. Erau elevii unei școale dela Springfield, Massachusetts, veniți la Washington cu prilejul nu știu căruia congres școlar și doriseră să vadă pe d-l Tatt.

Acesta cu zâmbetul pe buze ești din bioul său. Profesorul se așeză lângă dânsul și, unul câte unul, toți strengarii de elevi fură prezența ministrului de răsboi.

— Now do you do, mister Schmitt? — How do you do, mister Jackson? — How do you do, mister Muray?

Hai dui du, maister Smith? și însemnează în românește:

— Ce mai faci, d-le Smith? — Ce mai faci, d-le Jackson? — Ce mai faci, d-le Murray?

Asta ținu timp de 10 minute. Apoi școlarii plecară. Dar îndată sosii o școală de fete.

Nu mă indoiesc că d. Taft a primit pe eleve și mai galant încă. Dar n'am putut vedea această recepție, de oare ce d. Taft m'a introdus în cabinetul său unde am așteptat întoarcerea sa.

Chipul d-lui Taft a fost popularizat prin desenuri și caricaturi.

Fostul ministru de răsboi are, întradevar, o statură imponantă, și greutatea corporului său — se zice — e formidabilă.

Inalt și gros, respiră puterea și sănătatea. In privința aceasta se fac multe glume în societatea sa. Se zice despre el că e omul cel mai politic din toată America, aşa că dacă intră un tramway se scoală ca să facă loc unei dame, locul său

***) În 1905 biroul central de cumpărare al „Uniunii Elvețiene“ a societ. de consum din Basel a vândut între altele:

895	de vagoane (un vagon=10,000 kg.) de cărbuni
400	petrol
327	zăhar
160	vin
104	cartofi
41	gris
30	cafeă

(vezi Demieville, op. cit. pg. 30.)

poate servi la două dame. Se mai povestește de asemenea și această anecdotă.

Pe când d-l Taft guverna Filipinele, ziarele anunță într-o zi că era bolnav. D-l Root, pe atunci ministrul de răsboi, îi trimise îndată următoarea telegramă:

— Ce mai faci?

D-l Taft îi răspunse:

Sunt bine! Azi am făcut călare cincisprezece mile.

D-l Root i-a dat apoi altă telegramă:

— Cum îi e calului d-tale?

La dreptul vorbind, d-l Taft reprezintă destul de bine pe bunul gigant, așa cum și-l figurează imaginatia poeților. Cu părul bălai, pieptanat cu cărare la mijloc, cu mustață groasă, cu ochii limpezi și sinceri, cu aer de seninătate și liniște, inspiră incredere și atrage simpatie. De altminteri n'are niciodată un dușman.

C O N V O C A R E .

Despărțământul protopopesc Buteni își va ține adunarea de toamnă Sâmbătă la 1/14 Noemvrie a. c. în comuna B-Şebiș în școală învățătorului Petricu Covaci, la care toți membrii și binevoitorii școalei sunt invitați să participe.

Programa: Participare la chiemarea Duhului sfânt la orele 8 dim. Asistare la prelegerile învățătorului Patriciu Covaci. Cuvântul de deschidere. Constatarea membrilor prezenți. Reflexioni asupra prelegerilor. Esecutarea concluziei adunării generale. »Cultura noastră«, disertație de L. Dublea. Propuneră și interpellări. Fixarea locului și timpului proximei adunări. Autenticarea protocolului. Încheiere.

Bodești, 16/29 Octombrie 1908.

Nicolan Boscaiu,
președinte.

Cugetări.

Toată demnitatea noastră constă în gândire.

Pascal.

O societate fără religie este ca o corabie fără busolă. O corabie în această stare nu poate să-și asigure calea, nici să ajungă la liman.

Napoleon I.

Pontru a câștiga stima altora, cel mai bun mijloc este de a o păstra purpurea pe a ta proprie.

Dr. Hartenberg.

Legile se pot frânge cu atât mai ușor, cu cât au fost mai mult disprețuite.

ULTIME ȘTIRI.

Cloj. 6 Nov. Eri s'a pertractat înaintea tablei reg. recursul soției d-lui dep. Dr. A. Vlad în contra sentinței tribunalului din Deva, prin care a fost osăudită la 1 lună închisoare de stat pentru „agitatie“. La tablă acusa a fost susținută de procurorul Csipkés, care a cerut ca sentința tribunalului din Deva să fie aprobată. Ca „moment agravant“ a adus procurorul inteligența acuzatei. In absență d-nei Vlad a luat cuvântul dep. Dr. A. Vlad și a combatut cu argumente temeinice asertările procurorului și a susținut că dacă e chiar vorba de un „delict“, atunci fapta soției sale poate fi considerată cel mult ca o simplă transgresiune în nici un caz însă că „agitatie“. După duplica procurorului tablă a adus sentința, că aproba sentința tribunalului din Deva. La pertractare a iuat parte un public numeros românesc.

Budapestă. 6 Nov. Comisiunea financiară a dietei a desbatat și votat eri budgetul ministrului de agricultură. În decursul desbatării ministrul Daranyi a declarat, că legea de parcelare e gata și că în budgetul actual au fost luate deja 10 milioane de cor. pentru scopuri de parcelare.

Constantinopol. 6 Nov. Detașamentele puternice de trupe au plecat de aici în Sandjacul Novibazar, fiindcă sunt temeri de o invașie sărbă-montenegrină.

Bibliografie.

Din Odele lui Quintus Horatius Flaccus traduse în română în proză și proverbe cu interpretări în folosul tinerimii studioase și al privaților de d-nul canonice Gavril Pop a apărut zilele acestei și fascicul VI în tipografia seminarului din Blaj. Prețul 40 fileri. — Am zis și repet, că traducerea aceasta face numai onoare literaturii noastre; e făcută cu priere și cu pătrundere, și explicatiile ce se dău versurilor din fiecare odă sunt neprețuite. Răsfoind aceasta lucrare valoasă numai de dragul ei îți vine să doresc anii tinereței când te află pe băncile gimnaziului. Numai de o arătă folosi elevii gimnaziului din ziua de azi cu tot interesul cel merită.

In București a început să reapară „Noua Revistă română“ sub direcția d-lui prof. de universitate C. Rădulescu-Motru. Nr. 2 a apărut cu următorul sumar bogat. *Noutăți*: Socialistii germani și criza balcanică; Autonomia Bosniei; Igiena socială; Peter Rosegger; Aniversarea A. S. Principelui Carol. *Politica*: C. Rădulescu-Motru. Drepturi pentru Dobrogea. S. Chioski: Meetingul național. *Stiințe sociale*: I. Răduceanu: Din Bosnia și Herțegovina. *Literatură*: Peter Rosegger: Visul cărbunarui. *Pedagogia*: I. P. Buricescu: Pedagogia și Mediocritatea. *Teatru*: N. Pandelea: Asupra dramei »Ultimul Vlăstar«.

Revista apare săptămânal. Un număr 25 bani. Abonament pe un an pentru străinătate 12 lei. Redactia și Administrația: București Boulevard Ferdinand 55. Numere singurative se află de vânzare la libăria A. Mureșanu.

— »Ciprian Porumbescu, iconoane din frâmantările unui suslet de artist.« De Dr. Valeriu Branisice. Brosură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Din partea vicecomitetului comit. Brassó.

Nr. 10426/1908.

Concurs.

La postul de ingineriu devenit vacant la orașul Brassó, pe lângă condițiunile de mai jos scriu prin aceasta concurs și provoacă totuștă pe acei care doresc să obțină acest post, ca pe lângă documentarea qualificațiunii prescrise în § 10 art. de lege I din anul 1883, să-și înainteze petițiunile către subserisul cel mai târziu până în **20 Noemvrie 1908** de oarece petițiunile ce vor sosi mai târziu nu să vor lua în considerație.

Concurenții au totodată să demonstreze cum că posedă limba maghiară și germană în scris și verbal, iar cea română cel puțin verbal.

Emolumentele impreună cu acest post sunt următoarele:

2400 cor. salară fundamentală.
600 cor. bani pentru quartier și quinquenalele prescrise în statutul orașenesc de organizație.

Totodată atrag atenția concurenților la acea imprejurare că în sensul §-lui 111 al statutului deja amintit. Celui ales nu-i este permis să facă praxă privată. Postul din ceea ce se intreagă este pe viață.

Brassó, în 12 Octombrie 1908.

Augustin Jekelius m. p.
876,2—2. vicecomite.

Deposit principal de

Galoci veritabili rusești din Petersburg
Galoci de grumi și Sosoni
marca recunoscută de clasa primă.

Cel mai bun mijloc de apărare contra umezelei și frigului recomandă cu prețurile de concurență cele mai ieftine.

Friedrich Bahmüller,
cel mai mare deposit de incălămintă,
Brașov, Strada Porții nr. 18,
(862,2—12.) (în casa proprie).

Prețurile cerealelor din piață Brașov.
Din 6 Novembrie 1908

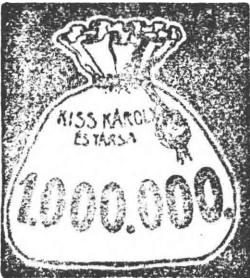
Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor. și f.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	17 -
"	Grâu mijlociu . . .	16 -
"	Grâu mai slab . . .	15 -
"	Grâu amestecat . . .	12 -
"	Săcară frumoasă . . .	10 -
"	Săcară mijlociea . . .	9 60
"	Orz frumos . . .	9 -
"	Orz mijlociu . . .	8 -
"	Ovăs frumos. . .	6 40
"	Ovăs mijlociu . . .	6 -
"	Cucuruz . . .	10 -
"	Mălaiu (meiu) . . .	11 -
"	Mazăre. . .	16 -
"	Linte . . .	16 -
"	Fasole . . .	10 -
"	Sămîntă de iu . . .	20 -
"	Sămîntă de cânepă . .	16 -
"	Cartofi. . .	2 -
"	Măzăriche. . .	-
1 kilo	Carne de vită . . .	1 04
"	Carne de porc . . .	1 28
"	Carne de cerbăce . .	72
100 kil	Sân de vită prospăt .	40 -
"	Sân de vită tocat .	62 -

ANUNCIURI

(Inserționi și recl.)

sunt să aducă subscrise administratiunii. În casul publicării unui anunț mai mult se odată se face scăderăță care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Admistr. „Gazetei Trans.”

Cu stăruință, activitate, invenții, economie, aduni bani în timp îndelungat, dar a te îmbogați curând, pe neașteptate, este posibil numai cu noroc la câștiguri mari. De aceea cumpăra cei mai mulți oameni losuri, căci cu aceasta **su speranță** a se îmbogați iute.

Cu deosebire sunt losurile loteriei de clase r. u. căutate, căci din 125,000 mii de losuri care se pun în vânzare 62,500 losuri câștigă, prin urmare tot al **doilea los câștigă** necondiționat. **Şansoanele de câștig sunt unice în felul lor**, nu există plan de loterie mai solid și favorabil.

Atât emisiunea cât și tragerea losurilor urmează sub controla stăpânirii r. u. și din cauza aceasta publicul **are toată confianța** în losurile de clasă.

Norocul este necalculabil. Delă întâmplare atârnă norocul multor oameni. La viață ori cui sunt momente, în care se păre noroci, de aceea să și cerce norocul cu numărul căreia saflă lângă **numele** propriu sau la numele unei persoane iubite, care posibil la trageră viitoare va fi cu câștig mai mare.

Lista

câștigurilor celor mai mari din 62 500 losuri ale loteriei XXII de clasă reg. ung. ce se vor trage în 6 buză din totalul de losuri 125 000 sunt:

Câștigul cel mai mare este 1,000.000 Cor.

(UN MILION COROANE.)

	Coroane
1 Premiu	600000
1 Câștig	400000
1 "	200000
2 "	100000
2 "	90000
2 "	80000
2 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
3 "	40000
3 "	30000
6 "	25000
9 "	20000
13 "	15000
44 "	10000
61 "	5000
22 "	3000
475 "	2000
961 "	1000
1635 "	500
165 "	300
39675 "	200
5325 "	170
5325 "	130
8765 "	100, 80, 40
62500	câștiguri și premii Coroane.

Cercați-vă norocul la noi, pentru că MARE e norocul lui KISS !
Karl Kiss & Co.

Bancă, societate pe acții. Colectori principali a loteriei de clase priv. r. u.
Birou central: IV. Kossuth Lajos-útca 13.

FILIALE: Rakoczi ut 55.

FILIALE: Erzsébet-körút 22

CUM TE CHIAMĂ?**Numerii aceștia se capătă numai la noi !**

Adela 60142	Costi 68015	Ferdin. 48152	Izidor 53-82	M. eniuț 34078	Roland 82122
Alois 96085	Clement 22222	Francisc 94244	Isaac 67672	Marcel 8186	Rozalia 91902
Adorján 447	Clarisa 90779	Floare 8393	Jacob 4957	Margita 92630	Bozica 8544
Adrián 10545	Cezar 3365	Florian 68007	Janca 10496	Maria 105994	Rudolf 57734
Agnes 93377	Cecilia 119440	Florița 9760	Janeu 29153	Mariora 51284	Solomo 13692
August 22195	Carola 21393	Fodor 102251	Jenea 37794	Marcu 13625	Sofia 107473
Areadiu 8159	Camila 94-13	Francis a2329	Justina 48143	Mariuța 8228	Samuel 34079
Alexiu 57514	Barbora 67617	Frida 29441	Jonás 53387	Martin 21375	S. ndru 27983
Albă 73830	Brenzia 4977	Friga 51225	Jonuță 64284	Matei 9 094	Sorolta 48151
Albert 9 707	Dănilă 95342	Filip 13645	Josif 92583	Mălin 100968	Sebastian 94244
Atf. nr. 102204	David 21374	Gabor 5204	Judita 75008	Matildă 8-32	Simion 8398
Alfred 33815	Dumitru 67386	Gabriel 74126	Juliu 20184	Măciula 12707	Stefan 68007
Alice 79380	Demian 20046	Gașpar 90801	Juliana 91095	Melinde 9-0799	Ștefană 90769
Ana 9804	Dáian 106184	Gădujen 106157	Kálmán 106000	Mihuț 108045	Sirena 102251
Andrea 54793	Desidei 21352	G. ță 82076	Kamil 38570	Măti 8399	Sidonia 2329
Andor 04983	Dominic 67326	Grigori 54404	Karolina 8228	M. hal 13028	Sendea 29441
Andreia 106 48	Dora 53395	Göza 23147	Karol 22154	Miclea 21656	Tamás 51228
Elena 9 9449	Dorectia 92576	Géza 94983	Kornel 20554	Nicolae 92387	Toma 13845
Antoniu 21052	Dimitriu 8545	Gézela 8205	Katali 102589	Mihai 119167	Teofil 5204
Antonia 90847	Dinu 58579	Gábor 108024	Klement 1178	Maurici 50562	Teodor 74126
Aurora 13662	Eberard 91314	Gáspár 95380	Klara 29463	Nică 95339	Terezia 90801
Armin 78258	Edita 106164	Gerasim 58136	Klötild 95025	N. dor 10 8054	Terca 106157
Arno 91937	Emund 51230	Guido 20181	Kenrás 8379	Natali 110 98	Tiamer 82068
Aron 4417	Eduard 22222	George 51221	Korneli 13643	Nerva 8313	Tiberiu 8 4404
Arpad 119449	Erena 90757	Gavril 119427	Kornel 20554	Nei 53395	Titus 23147
Artur 22289	Elmer 8354	Genadie 39594	Kristof 9 0825	Nestor 92576	Trăean 94983
Attila 73367	Eleonora 60094	Gerguța 27186	Kristián 107497	Nei 8645	Tobias 8205
Agusta 94210	Eliade 4556	Hedvig 45594	Nana 585-9	Todor 108024	
Aurel 92491	Ela 102282	Helena 910-8	Ladislau 8194	Olga 91314	
Aurelia 2-358	E. vira 50565	Henric 32069	Lazar 67617	Olteța 106,64	
Balázs 13663	Eliță 39579	Herman 45568	Lenard 21637	Orban 51230	
Balint 1. 6196	Emanuil 9492	Hermu 78322	Lenca 93838	Ofel 22222	
Bandi 64617	E. n. 20176	Horia 22443	Leo 1081-5	Otilia 90768	
Bárbánás 616	E. űlia 13034	Horăț 3369	Laura 8833	Vențel 39594	
Béatrix 94923	Ema 67667	Ibida 105876	Leontin 19119	Onoria 6-094	
Bela 51200	Ecaterin 3365	Ida 93674	Leonora 48131	P. ul 45568	
Bengia 34291	Ema 29461	Ignatie 96778	Lidia 94241	Paul	